

zaterdag

03.12.2016

20.00 Concertzaal

19.15 Inleiding door

Gloria Carlier

to a simple, rock 'n' roll ... song.

Michael Clark Company

BELGISCHE
PREMIÈRE

BRUGGE CULTUUR
CENTRUM
BRUGGE

CONCERTGEBOUW BRUGGE

DD DECEMBER
DANCE 16

Michael Clark: choreografie
Charles Atlas: lichtontwerp
Stevie Stewart & Michael Clark: kostuums
Harry Alexander, Désirée Ballantyne, Jordan James Bridge, Melissa Hetherington, Sharia Johnson, Kieran Page, Oxana Panchenko, Benjamin Warbis: dans

Michael Clark: artistieke directie
Jo Stendall: uitvoerend producent
Kate Coyne: directie-assistent
Lucy Glover: tour- en administratief manager
Patrick Shier: communicatiemanager
Jamie Maisey: productiemanager
Emma Cameron: stagemanager
Richard Godin: lichttechniek
Simon Hendry: geluidsontwerp
Louise Green: kostuums
Malcolm Garrett, Images & Co: grafisch ontwerp
Scott King: ontwerp origineel logo
Hugo Glendinning, Jake Walters: fotografie
Charles McDonald: public relations
Julie George: vertegenwoordiging in Frankrijk en Europa
Charles Asprey, Val Bourne, Marie Donnelly, Margot Henderson, Sarah Hickson, Howard Hymanson, James Midgley, Kathy Noble, Caius Pawson, Julia Peyton-Jones, Alice Rawsthorn: raad van bestuur

in opdracht van Barbican (Londen)
 met dank aan de genereuze steun van de Patrons of New Work
 coproductie: Barbican (Londen), Michael Clark Company & Théâtres de la Ville de Luxembourg
 Michael Clark Company is verbonden aan Barbican (Londen) en wordt gesubsidieerd door Arts Council England.
 met dank aan Platform Theatre, Central Saint Martins

ACT I : SATIE STUDS / OGIVES COMPOSITE
 150 jaar na de geboorte van Satie, reflecteerde Michael Clark over mentors en collega's, heden en verleden: Frederick Ashton (*Monotones I and II*), Merce Cunningham (*Septet, Nocturnes*), John Cage, Yvonne Rainer (*Satie Spoons*) en hoe Saties muziek enkele van hun meest inventieve en treffend originele, maar ook emotioneel bewogen werken had opgelicht.

Erik Satie (1866-1925)
Prelude – Fête donnée par des chevaliers normands en l'honneur d'une jeune demoiselle (1892)

Ogive 1
 Jordan James Bridge
Ogive 2
 Melissa Hetherington, Kieran Page
Ogive 3
 Oxana Panchenko, Sharia Johnson & Désirée Ballantyne
Ogive 4
 Harry Alexander & Benjamin Warbis
Ogives Composite
 Piano-opname in opdracht van Michael Clark Company
Annabel Thwaite: piano
Clarissa Farran: producer
Nick Taylor: opname & mix
 Opgenomen in Air Edel Recording Studios, Londen

— *technische pauze* —
 (*gelieve te blijven zitten*)

ACT II : LAND
Patti Smith (1946)
Land (Deel I: 'Horses' / Deel II: 'Land of a Thousand Dances' / Deel III: 'La Mer(de)')

LAND is een bewerking van *Painting by Numbers* van Charles Atlas, een multichannel video-installatie.
 wereldpremière: Vilma Gold (Londen, 2010)
 — *pauze* —

ACT III : my mother, my dog and CLOWNS!
David Bowie (1947-2016)
Blackstar
Future Legend
Chant of the Ever Circling Skeletal Family
Aladdin Sane

—
Founding Patrons: Mikhail Baryshnikov, Kate Moss
Patrons of New Work: Shane Akeroyd, Adam & Mariana Clayton Collection, Sadie Coles, Joe & Marie Donnelly, The Edge & Morleigh Steinberg, Abel Halpern & Helen Chung-Halpern, Alice Rawsthorn, Mercedes & Ian Stoutzker, Bruno Wang
Patrons: Anonymous, Charles & Badger Asprey, Bistrottheque, Val Bourne, Brian Boylan, Michael Bracewell, Tony Chambers & Georgia Dehn, Adam Clayton, Suzanne Cotter & Bruce Manson, Thomas Dane, David Dawson, Sam Gainsbury & Anna Whiting, Judith Greer, Abel Halpern & Helen Chung-Halpern, Jeremy Lee, Sarah Lucas, Maureen Paley, Dominic Palfreyman, Julia Peyton-Jones, Jussi Pylkkänen, Jane Quinn, Alice Rawsthorn, Serena Rees, Libby Sellers & Patrick Fetherstonhaugh, Maria Sukkar, Angelika Taschen, Susanne Tide Frater,

Emily Tsingou Fine Art, Julian Vogel, Tim Walker, Jane Wentworth Associates, Geoff Westmore & Paula Clemett

Artist Patrons: Pablo Bronstein, Cecily Brown, Don Brown, Peter Doig, Martin Creed, Enrico David, Tracey Emin, Angus Fairhurst, Douglas Gordon, Wade Guyton, Mark Handforth, Damien Hirst, Jonathan Horowitz, Gary Hume, Anish Kapoor, Gabriel Kuri, Sarah Lucas, Jim Lambie, Tala Madani, Helen Marten, Nick Mauss, Adam McEwen, Tim Noble & Sue Webster, David Noonan, Eddie Peake, Elizabeth Peyton, Rob Pruitt, Ugo Rondinone, Sterling Ruby, Wilhelm Sasnal, Raqib Shaw, Sam Taylor-Wood, Juergen Teller, Wolfgang Tillmans, Gavin Turk, Nicola Tyson, Rebecca Warren, Andro Wekua, T.J. Wilcox, Jordan Wolfson & Cerith Wyn-Evans

Michael Clark bedankt graag zijn ouders Bessie & Bill, Erik Satie, Patti Smith, David Bowie en Stefan Kalmár

met dank aan The Robert Rauschenberg Residency Program, Ann Iobst, Julie Cunningham & Daniel Squire, The Serralves Foundation, Porto, Suzanne Cotter, Annie Reed, Henry Wrenn-Meleck, Artsadmin

December Dance is een samenwerking tussen Concertgebouw Brugge en Cultuurcentrum Brugge

Uw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloemblad.

DANS

De 'ouderwetse' Michael Clark

Michael Clark is al lange tijd de lieveling van de Britse avant-gardedans. Toen ik hem onlangs sprak, omschreef hij zichzelf nochtans als 'ouderwets'. Hij kwam net terug uit New York en was erg openhartig en charmant.

Clark maakt al choreografieën sinds de jaren 1980. Hij kreeg een klassieke dansopleiding, maar nam al gauw gedurfde artistieke beslissingen. Zo koos hij ervoor om niet alleen met goed geschoolde dansers te werken, maar ook met mensen die geen dansopleiding gevolgd hebben, zoals Leigh Bowery.

Tijdens December Dance presenteert hij *to a simple, rock 'n' roll . . . song*. Op het programma staan het stuk *Satie Studs/Ogives Composite*, met choreografieën op muziek van Erik Satie, een interpretatie van Patti Smiths album *Land* en het werk *my mother, my dog and CLOWNS!*, op muziek uit onder meer het album *Blackstar* van David Bowie. Over hem zegt Clark trouwens: 'Entertainend zijn, is geen zonde'.

Ik begon het gesprek door te vragen hoe hij zijn huidige werk zou beschrijven en hoe het zich verhoudt tot de stukken die hij aan het begin van zijn carrière maakte. 'Als ik mijn vroege werk toevallig tegenkom, herken ik het haast niet. Alsof het niets met mij te maken heeft.' Hij benadrukt dan ook dat zijn vroegere stukken heel anders zijn dan wat hij nu doet. Clark maakte toen bewust stukken over het dagelijkse leven dat hij, maar ook anderen, kende. Hij mikte op een publiek voor wie dans nieuw was en dat geen vooroordelen koesterde over de balletwereld die hij en het typische danspubliek zo goed kenden. Het werk dat hij nu maakt, noemt hij 'gestript' en in veel opzichten veel

puurder, onaangetast. 'Tussen de bewegingen zit altijd een rechte lijn. Geen omwegen, maar de eenvoudigste route van A naar B.'

Hoe gaat de choreograaf Michael Clark te werk? Improvisatie gebruikt hij alvast niet. Bij het improviseren valt hij zelf terug in oude gewoonten en dat wil hij net vermijden. 'Het brengt niet het beste in mij naar boven.' Hij maakt zijn choreografieën liefst alleen in de dansstudio, hakt knopen door en schrijft alles op. Dat is voor hem de meest efficiënte manier van werken. Pas daarna legt hij het materiaal voor aan de dansers. Alleen als er geen tijdsdruk is – en die is er voor choreografen meestal wel – betreft hij de meer vertrouwde dansers uit zijn compagnie er soms al bij tijdens die creatieve ontwikkelingsfase. 'Het is niets voor mij om gewoon vanuit een stoel toe te kijken en aanwijzingen te geven. Ik moet het stuk zelf kunnen voelen, met mijn eigen lichaam. Al voel je bij het ouder worden wel eens dat er beperkingen zijn.'

Dat zijn liefde voor muziek een belangrijke factor geweest is in zijn artistieke ontwikkeling, zal geen verrassing zijn. 'Muziek is altijd een inspiratiebron voor mij. Het gaat om de eeuwige dialoog tussen muziek en dans, zonder dat je het moet eens zijn met de muziek. Je kan ermee spelen. Muziek betekent erg veel voor mij en is mijn meest directe invloed. Ook bepaalde mensen hebben een grote invloed gehad op Clark en zijn werk. Sir Frederick Ashton bijvoorbeeld, en Merce Cunningham, John Cage, Kate Bush en David Bowie natuurlijk. Bowie gaf Clark persoonlijk de toestemming om zijn muziek te gebruiken, iets wat Clark als een groot

voorrecht beschouwt. De band die hij heeft met de muziek van Erik Satie ontstond toen hij in Frederick Ashtons *Monotones I and II* danste. Het is dus niet verwonderlijk dat hij de muziek van Satie ook gebruikt voor zijn eigen choreografieën. 'Er zijn heel veel mensen die interessante stukken gemaakt hebben op muziek van Satie (*onder meer Cunningham en Cage, red.*), erg vindingrijke en ontroerende werken', zegt hij.

Zoals zoveel kunstenaars heeft Michael Clark in de loop der jaren heel wat belangrijke en blijvende artistieke samenwerkingen op poten gezet. Met videokunstenaar en filmregisseur Charles Atlas werkt hij al jarenlang. Daarnaast is ook kostuumontwerper Stevie Stewart een vaste partner. Clark houdt ervan te werken met mensen die een eigen visie hebben. 'Charlie bijvoorbeeld maakt zijn projecties altijd los van mij', zegt hij over Atlas. 'Je haalt niet altijd het beste in mensen naar boven als je hen zegt wat ze moeten doen', voegt hij er beslist aan toe. De toeschouwers beschouwt hij als ultieme medewerkers. Toegankelijkheid vindt Clark uitermate belangrijk. 'Mensen betalen om mijn werk te zien', zegt hij, 'en uiteindelijk werken ze er op hun eigen manier aan mee. Een stuk is niet af tot het publiek het gezien heeft. Daar geloof ik heel sterk in. Je moet met het publiek in dialoog gaan. En de dialoog met het publiek in Londen is heel anders dan die met het publiek in Brugge. Ik weet niet wie er in Brugge zoal zal komen kijken, maar dat maakt het net zo interessant en opwindend.'

'Muziek is altijd een inspiratiebron voor mij'

Op het einde van het gesprek, vraag ik Michael nog naar het gebruik van technologie in dansvoorstellingen. Is het in de loop der tijd veranderd en hoe belangrijk is die technologie voor hem? 'Ik ben zelf niet echt in technologie geïnteresseerd. Maar dat het een essentieel onderdeel is van mijn werk blijkt uit de lange samenwerking met Charles Atlas. De projecties van Atlas tillen choreografie en dans echt naar een hoger niveau. En toch,' zegt hij, 'heb ik de technologie lang uit de weg kunnen gaan. Ik heb zelfs een hele tijd geen laptop gehad, want misschien ben ik wel ongelooflijk ouderwets. Als danser leer je dingen door je lichaam te gebruiken, niet door op knopjes te duwen. Mijn vader was landbouwer en daar zie je iets gelijkaardigs. Dingen zijn tijdsgebonden. Je plant zaadjes, ze ontkiemen en groeien en dan kan je oogsten. Zo is het ook met mijn werk. Het is ook tijdsgebonden, heeft een bepaald ritme, maar het is een ritme dat je niet krijgt door op een knopje te duwen.'

Sara Reed

'This latest programme from the choreographer Michael Clark is a triptych of abstract dances that look fantastic, sound terrific and knocked me sideways. Clark has always been a huge talent, but here his artistry reaches a zenith in which being chic and being smart are allied to a real passion for pure dance.'

— The Times, October 2016 ★★★★★

'...mixing the sacred and profane, the classical and the raw, to sophisticated and often hypnotic effect.'

— The Guardian, October 2016 ★★★

'Michael Clark has perhaps the most useful attribute that any artist of any kind can have: he is incapable of being boring.'

— The Telegraph, October 2016 ★★★

'It flowers into moments of warmth – particularly in its tribute to David Bowie'

— The Independent, October 2016 ★★★

Biografie

Michael Clark (UK) werd geboren in Schotland. Hij volgde les aan de Royal Ballet School in Londen en bij Ballet Rambert, waarna hij in de Londense Riverside Studios choreograaf in residentie werd. In 1984 zag Michael Clark and Company het levenslicht. Clark werkte niet enkel voor belangrijke dansgezelschappen als Scottish Ballet, G.R.C.O.P., Phoenix Dance Company ..., hij produceerde ook werk voor films zoals *Because We Must* (1989) en hij verzorgde de choreografie en uitvoering voor Peter Greenaway's *Prospero's Books* (1991). In 1998 stelde hij *current/SEE* voor, een werk met Susan Stenger, Simon Pearson, Big Bottom en Hussein Chalayan, dat het onderwerp werd voor de BBC-documentaire *The Late Michael Clark*. Verder op zijn palmares staan samenwerkingen met beeldend kunstenaars Sarah Lucas, een solochoreografie voor Mikhail Baryshnikov, de opening van het 25e Londense festival Dance Umbrella ... Met de Rambert Dance Company kreeg hij in 2005 de Olivier Award in de categorie Best New Dance Production. Recente werken zijn *come, been and gone* (2009), *animal / vegetable / mineral (New Work)* (2012) en grote opdrachten voor Tate Modern, Whitney Biënnale en het London 2012 Festival. In 2011 ontving Clark een Honorary Degree of Doctor of Arts van de Robert Gordon University, ter ere van zijn uitzonderlijke carrière in choreografie en dans. In datzelfde jaar publiceerde Violette Editions de eerste monografie over Michael Clark. In juni 2014 kreeg Clark een koninklijke onderscheiding voor zijn bijdrage aan de dans in de UK.

GEEF MUZIEK EN DANS CADEAU
Maak uw familie en vrienden blij met muziek en dans. Bestel uw geschenkbond voor een bedrag naar keuze op:
www.concertgebouw.be
of via +32 70 22 33 02

Wayne McGregor © Ravi Deepres

wo 07.12.16 / 20.00 / Concertzaal
Entity / Company Wayne McGregor

De met internationale prijzen overladen voorstelling *Entity* is een duizelingwekkende mix van lichamen, belichting, technologie en film. Componist en elektronica-wonderkind Jon Hopkins tekent voor de opzwepende en beukende soundscape.

i.s.m. Cultuurcentrum Brugge

www.decemberdance.be

Hofesh Shechter © Gabriele Zucca

za 10.12.16 / 20.00 / Concertzaal
barbarians / Hofesh Shechter

Choreograaf, danser en componist Hofesh Shechter keert terug naar Brugge met zijn nieuwste trilogie. *the barbarians in love* toont zes dansers op een eclectische barokscore, *the bAD* is een vreugdevolle explosie van dubstep grooves en *two completely different angles of the same fucking thing* een aangrijpend duet.

i.s.m. Cultuurcentrum Brugge

www.decemberdance.be

DANS MET DE (KLEIN)KINDEREN

Beleef tijdens December Dance ook een dansvoorstelling speciaal voor kinderen! Akram Khan en Sue Buckmaster maakten een meesterlijke adaptatie voor families en kinderen van de internationaal bejubelde voorstelling *DESH* (een coproductie van het Concertgebouw). *Chotto Desh* verbeeldt in een magische mix van dans, woord en visuals het verhaal van de dromen van een kind dat opgroeit in Engeland in een gezin met Bengaalse wortels. Op zondag 11.12.16 in de Stadsschouwburg! in samenwerking met Cultuurcentrum Brugge

EXTRA
VOOR-
STELLING
OM 17.00

BESTEL UW TICKETS NU OP

WWW.CONCERTGEBOUW.BE
+32 70 22 33 02 / IN&UIT
BRUGGE

Praat na de voorstelling gezellig na in het Concertgebouwcafé of vertel ons wat u ervan vond op Facebook of Twitter (@concertgebouwbr).

Gezellig tafelen voor of na een voorstelling met een verrassing op vertoon van het concertticket. www.concertgebouw.be/services.

BRUGGE

DeMorgen.

Knack

Klara

FOCUS|WTV